

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صاحب امتیاز: فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

مدیر مسئول: دکتر سیدعلیرضا مرندي

سر دبیر: دکتر محمدعلی محققى

مدیر اجرایی: دکتر سیدمحمسن فروتن

هیئت تحریریه: اعضای پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری

اسلامی ایران

رتبه علمی: علمی - پژوهشی (علوم پزشکی)

دوره انتشارات: فصلنامه

موضوع: فرهنگ و ارتقای سلامت

زبان: زبان اصلی فارسی همراه با خلاصه انگلیسی

تاریخ انتشار نخستین شماره: زمستان ۱۳۹۶

نمایه در پایگاه‌های: سیولیکا، SID

اعضای هیئت تحریریه

دکتر فرزانه آقا حسینی، دکتر امیر آقا خاوری، دکتر بتول احمدی، دکتر حسن ابوالقاسمی، دکتر بهادر اعلمی هرندي، دکتر سیدحسین امامی رضوی، دکتر خلیل انصارین، دکتر کامران باقری لنگرانی، دکتر محسن باوندي، دکتر پروین پاسالار، دکتر مسعود پزشکیان، دکتر مسعود پورمقدس، دکتر غلامرضا پورمند، دکتر سیدضیاءالدین تابعی، دکتر حسنیه تاجرزاده، دکتر محمدحسین تقدیسی، دکتر سیدابوالقاسم جزایری، دکتر علی جعفریان، دکتر محمدعلی جوادی، دکتر مجید حاجی فرجی، دکتر علی حائری، دکتر علی اکبر حق دوست، دکتر حمیدرضا خانکه، دکتر علی خلج، دکتر یحیی دولتی، دکتر احمدرضا دهپور، دکتر فاطمه رخشانی، دکتر محمدرضا رزاقی، دکتر امیدوار رضایی، دکتر علیرضا زالی، دکتر یداله زاهدپاشا، دکتر محمدرضا زرین دست، دکتر محسن ساغری، دکتر سیدجمال‌الدین سجادی، دکتر سیدابراهیم سجادی جزی، دکتر حمید سهراب‌پور، دکتر ناصر سیم فروش، دکتر محمدرضا شمس اردکانی، دکتر بهزاد شمس مورکانی، دکتر محمد شمسی شهرآبادی، دکتر حسینعلی شهریاری، دکتر محسن شیرازی، دکتر سیاوش صحت، دکتر سیدشهاب‌الدین صدر، دکتر سیدمحمود طباطبایی فر، دکتر حسن عارفی، دکتر فریدون عزیزی، دکتر بهرام عین‌اللهی، دکتر محمد غفرانی، دکتر اکبر فاضل، دکتر علی فتحی آشتیانی، دکتر داریوش فرهود، دکتر سیدعباس فروتن، دکتر رضا فرید حسینی، دکتر مصطفی قانعی، دکتر محمدحسن قدیانی، دکتر محمدحسین کلانتر معتمدی، دکتر سیدمحمدرضا کلانتر معتمدی، دکتر رویا کلیشادی، دکتر باقر لاریجانی، دکتر مینو محرز، دکتر کاظم محمد، دکتر صادق مسرت‌مشهدی، دکتر فرشته معتمدی، دکتر علیرضا مصدافی‌نیا، دکتر سیدحسین مقدم‌نیا، دکتر حسین ملک‌افضلی اردکانی، دکتر سیدعلی ملک حسینی، دکتر رضا ملک‌زاده، دکتر مجید ملکی، دکتر پروین میرمیران، دکتر محسن ناصری، دکتر ایرج نبی‌پور، دکتر شهربانو نخعی، دکتر ابوالحسن ندیم، دکتر سعید نمکی، دکتر فریدون نوحی‌بزنجان، دکتر احمدعلی نوربالا، دکتر فاطمه‌سادات نبیری، دکتر محمد حسین نیکنام، دکتر مرضیه وحیددستجردی، دکتر حسین وحیدی، دکتر علی اکبر ولایتی

مشاوران عالی علمی: همه اعضای وابسته و مدعو

فرهنگستان علوم پزشکی

مشاوران: دکتر نرگس تبریزیچی، دکتر مریم خیام‌زاده، دکتر ناهید

دانش، دکتر لادن‌ناز زاهدی، دکتر محمدحسین عزیزی، دکتر

محسن نوروزی‌نیا

ویراستار انگلیسی: دکتر آیه نقی‌زاده

کارشناس: معصومه افشاری

ویراستار ادبی: فرزانه کوهی

ویراستار استنادی: هلیا شهبازی فراهانی و پریسا سپهرآرا

صفحه آرا: سهیلا ترکمندی

محل انتشار: تهران

تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۵۶۱۸۳

نمابر: ۰۲۱-۸۸۶۵۶۱۸۳

نشانی: تهران بزرگراه شهید حقانی، خروجی کتابخانه ملی و

مجموعه فرهنگستان‌ها، فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری

اسلامی ایران

کد پستی: ۱۵۳۸۶-۳۳۲۱

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵/۴۶۵۵

سایت اختصاصی: <http://ams.ac.ir>

عنوان: فصلنامه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

ضرورت انتشار

فرهنگستان علوم پزشکی متشکل از فرهیختگان، دانشمندان و صاحب نظران علوم سلامت است که با آرمان توسعه و کمک به امنیت پایدار ملی^۱، فرهنگ سازی سلامت، و تحقق مرجعیت علمی در حوزه سلامت تلاش می نماید. این نهاد با ظرفیت های بالقوه علمی، پژوهشی و نظریه پردازی، از جایگاه ویژه ای در نظام علم و فناوری کشور برخوردار است. لذا به منظور انتشار نتایج فعالیت ها و ترویج این دستاوردهای کلان، تدوین و انتشار نشریات با ماهیت علمی - پژوهشی، فرهنگی - ترویجی ضروری و اجتناب ناپذیر است.

اهداف و حوزه فعالیت فصلنامه

هدف اصلی: ایجاد کانونی برای مبادلات علمی، راهبردی، فرهنگی و حرفه ای حوزه سلامت

اهداف اختصاصی

انتشار مطالب و دستاوردهای علمی و پژوهشی و مستندات فرهنگی و ترویجی مفید و کلان در حوزه های مرتبط با اهداف مصوب فرهنگستان به شرح زیر:

- اعتلای اخلاق حرفه ای و فرهنگ سلامت
- مشاوره، نظریه پردازی و آینده نگری در همه زمینه های سلامت
- نیل به استقلال علمی در حوزه سلامت و علوم و فنون مرتبط
- توسعه علوم و فنون در حوزه سلامت
- کمک به دستیابی جامعه و آحاد مردم به بالاترین سطح سلامت همه جانبه، با رویکرد اعتلای اخلاق حرفه ای، فرهنگ بومی، عدالت در سلامت، محوریت انسان سالم در پیشرفت و توسعه، تکریم و الگوسازی، بنیان های اسلامی و فرهنگ سازی مناسب
- مشارکت در دیده بانی و رصد و پالایش همه ابعاد سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی
- صیانت از میراث فرهنگی و تمدن اسلامی و ایرانی در عرصه علوم سلامت
- رشد و گسترش دانش های فلسفه و حکمت، اخلاق و فقه اسلامی در حوزه سلامت و پزشکی
- انتشار دیدگاه ها، نتایج مطالعات، نقدها و نظریات صاحب نظران، انجمن ها و مؤسسات علمی - تحقیقاتی، و سایر علاقمندان و ذی نفعان حوزه سلامت
- انتشار نتایج تحقیقاتی، اعم از تحقیقات اولیه و ثانویه معتبر و مورد تأیید انجام شده در فرهنگستان، یا سایر مراکز علمی که مرتبط با اهداف و مأموریت و برنامه های راهبردی فرهنگستان تشخیص داده می شوند
- باتوجه به اهداف فرهنگستان چاپ این نشریه به صورت الکترونیک خواهد بود.

مخاطبان و مشترکان

- تمامی ذی نفعان راهبردی، داخلی، خارجی و بین المللی نظام سلامت و آموزش پزشکی
- تمامی صاحب نظران حوزه سلامت و حوزه های میان رشته ای مرتبط با علوم سلامت
- سایر دانشمندان، فرهیختگان، دانش پژوهان، دانشجویان، علاقمندان مستقل

راهنمای نویسندگان

فصلنامه ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران نظرها، نتایج پژوهش ها و دستاوردهای علمی، پژوهشی و فرهنگی نویسندگان و صاحب نظران حوزه سلامت و علم و فناوری را که با رعایت ضوابط اخلاقی و علمی و شرایط مندرج در این دستورالعمل تهیه و تنظیم و به تأیید داوران رسیده باشند، منتشر می کند:

موضوعات: نقد و نظر در همه زمینه های سلامت، مسائل و اولویتهای مرتبط با سیاست های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری، نقشه جامع علمی کشور و سلامت و سایر اسناد راهبردی نظام علم و فناوری و نظام سلامت، مطابق اهداف و وظایف مندرج در اساسنامه فرهنگستان علوم پزشکی.

مقاله های نویسندگان در قالب مقاله های اصیل (پژوهشی) (Original Articles)، مروری (Review Articles)، دیدگاه و نظر (Perspective, opinion)، مقاله های کوتاه (Short Communication)، نامه به سردبیر (Letter to the Editor)، خلاصه سیاستی/بیانیه رسمی (Policy Brief/Formal Statement)، معرفی کتاب یا اسناد راهبردی حوزه سلامت، شخصیت های تأثیرگذار در سلامت (Book, Health Strategic Document Review, Medical Biographies) و مقاله مفهومی (Conceptual Paper) پذیرفته می شود. این مجله در نظر دارد مطالب بالا در زمینه های مختلف سلامت به ویژه، سیاست گذاری، آینده نگاری، مرجعیت علمی، اقتصاد و اقتصاد مقاومتی، رصد کلان، فرهنگ و فرهنگ سازی، توسعه علمی و فناوری، استقلال علمی، نوآوری، سبک های سالم زندگی، اخلاق و معنویت، پیشرفت و تحول در علوم بالینی و علوم پایه پزشکی و سایر حیطه های علوم سلامت را پس از داوری دقیق و همتا و اعمال نظرات اصلاحی چاپ نماید.

۱. سلامت از ارکان توسعه و امنیت پایدار ملی

سایر ملاحظات

- مقاله‌های صرفاً ترجمه، پذیرفته نمی‌شود.
- مقاله‌های ارسالی قبلاً در نشریات دیگر به چاپ نرسیده باشند.
- مقاله‌های ارسالی همزمان یا پیش از مشخص شدن تصمیم نهایی، به سایر مجلات ارسال نشوند.
- مقاله‌های حاصل از مطالعات کیفی پذیرفته می‌شوند.
- گزارش و خلاصه مقاله‌ها و اصل مقاله‌های منتخب همایش‌های علمی پذیرفته می‌شوند.
- نقل مطالب این نشریه با ذکر مأخذ آزاد است.
- آراء مندرج در مقاله‌ها لزوماً به معنی دیدگاه‌های فرهنگستان نیست.
- مقاله‌های ارسالی از نظر همانندی با سایر متون انتشار یافته بررسی می‌شوند.
- مطالبی که برای چاپ مناسب تشخیص داده نشوند، برگردانده نمی‌شوند.
- چکیده مقاله به زبان فارسی و انگلیسی هر یک در صفحه جداگانه و شامل ۴۰۰-۲۰۰ کلمه باشد.
- چکیده مقاله باید به هر دو زبان فارسی و انگلیسی ارسال شود و متن چکیده انگلیسی و فارسی بایستی باهم مطابقت داشته باشند.
- هر مقاله پژوهشی باید بین ۳ تا ۵ کلید واژه انگلیسی و فارسی، بر مبنای واژگان کنترل شده سرعنوان‌های موضوعی پزشکی MeSH و اصطلاح نامه پزشکی فارسی داشته باشد. کلیدواژه‌های غیرپزشکی نیز باید بر مبنای سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه باشند. کلیدواژه‌های پزشکی بر غیرپزشکی ارجحیت دارند.
- هر مقاله پژوهشی حاوی حداکثر ۳۵۰۰ واژه است (به جز چکیده، جدول‌ها، تصویرها، نام نویسندگان، تقدیر و تشکر و منابع).
- هر مقاله حاوی حداکثر ۸ جدول یا نمودار است. نمودارها و جدول‌ها باید در صفحات جداگانه تنظیم شوند.
- مقاله در فایل ورد (Word) ارسال شود.
- نمودارها، جدول‌ها و تصاویر باید با زیرنویس به صورت آماده برای چاپ ارائه شوند در صورتی که از منبع دیگری برداشته شده است؛ باید ذکر شود.
- مطالب جدول‌ها و نمودارها و نیز توضیحات جدول‌ها، نمودارها و تصویرها باید به زبان فارسی باشد.
- ارجاعات باید درون متن در میان پرانتز آورده شوند.
- برای ارجاع از استانداردهای مرتبط، مطابق سبک ونکوور (Vancouver) استفاده شود.
- همه پانویس‌ها در همه جای مقاله حذف شود و فقط در صورت الزام، عبارت لاتین موردنظر داخل پرانتز در متن بیاید.
- رعایت آیین‌نگارش زبان فارسی الزامی است و از به کار بردن کلمات خارجی که معادل رسا در فارسی دارند؛ خودداری شود.
- شماره صفحه‌ها در وسط و پایین صفحات درج شود.
- اعداد فارسی با اعشار (/) و اعداد انگلیسی با نقطه (.) نوشته شوند.
- هر یک از تصاویر بایستی با فرمت JPEG یا TIFF و با وضوح تصویر حداقل ۳۰۰ dpi برای نشریه ارسال شود.
- جدول‌ها، نمودارها و تصاویر بایستی به ترتیبی که در مقاله می‌آیند شماره‌گذاری شوند.
- بالای هر جدول باید عنوان آن نوشته شده باشد.
- زیر هر تصویر و یا نمودار باید توضیحات لازم درج شده باشد.
- در متن مقاله می‌توان از واژه‌های اختصاری استاندارد استفاده نمود. البته در نخستین بار کاربرد واژه اختصاری بایستی شکل کامل آن در پرانتز بیان شود.
- فایل پرسشنامه به صورت جداگانه به عنوان پیوست ارسال شود.
- فرم امضاء نویسندگان به امضا تمام نویسندگان برسد و در سیستم ارسال مقاله ثبت شود. مسئولیت صحت امضای تمام نویسندگان با نویسنده مسئول است.
- همه منابع در انتهای مقاله فقط به زبان انگلیسی باشد، نحوه استفاده از منابع فارسی در ادامه مقررات مندرج در این راهنما بیان شده است.
- واژه و یا عباراتی که به صورت علائم اختصاری به کار برده شده، در نخستین بار استفاده آن به طور کامل در پرانتز ذکر شوند.
- پذیرش و چاپ مقاله منوط به دریافت شناسه ORCID از سوی نویسندگان محترم است. لذا خواهشمند است جهت دریافت اطلاعات بیشتر به files/site1/files/manual_ORCID.pdf مراجعه فرمایید.

نحوه ارسال مقاله

- نویسندگان محترم می‌توانند با مراجعه به پایگاه فرهنگستان علوم پزشکی به نشانی <http://ams.ac.ir> مقاله‌ها و نوشته‌های خود را به صورت برخط (Online) ارسال کنند. ارسال فایل مقاله با نام و مشخصات کامل همه نویسندگان و نام و مشخصات محل تحقیق، مرکز یا مراکز تحقیقاتی یا علمی همکار ضروری است. تعداد صفحات هر مقاله نباید بیش از ۱۵ صفحه A-4 (شامل متن، جدول‌ها، نمودارها، تصاویر و منابع) نباشد.
- فرم‌ها و فایل تنظیم مقاله در سایت، در منوی «راهنمای نویسندگان» موجود است.
- رعایت موازین اخلاق پزشکی و حرفه‌ای، آداب اخلاقی نگارش و پژوهش، حق مالکیت معنوی تحقیقات و نوشته‌های علمی، مقررات جمهوری اسلامی و نیز موازین بین‌المللی و همه ضوابط علمی و قانونی در تألیفات علمی الزامی است.
- مسئولیت صحت و سقم مطالب به عهده نویسندگان است.
- نظرات نویسندگان به‌منزله نظر فرهنگستان نیست و چنانچه نظری به فرهنگستان نسبت داده شده باشد باید منبع آن نیز نوشته شود.
- تبصره: چنانچه پژوهش و تهیه مقاله با استفاده از بودجه تحقیقاتی مؤسسه انجام شده است، نام مؤسسه و شماره ثبت طرح در پایان مقاله ذکر شود و نیز مجوز کتبی مؤسسه مربوطه درباره چاپ مقاله در فصل‌نامه علمی - پژوهشی فرهنگستان علوم پزشکی همراه مقاله ارسال شود.
- تبصره: مقاله‌های مروری و مروری سیستماتیک، فقط از پژوهشگران مجرب و مسلط به موضوعات مربوطه، که دارای تألیفاتی در همان زمینه‌ها هستند، پذیرفته می‌شود. مشروط بر آنکه در سه‌سال گذشته مقاله مروری در آن زمینه منتشر نشده باشد.

تنظیم بخش‌های مختلف مقاله

در تنظیم و نگارش قسمت‌های مختلف مقاله‌های ارسالی باید ترتیب زیر رعایت شود:
صفحه عنوان

صفحه عنوان در تمام انواع مقاله‌ها ثابت است و باید به هر دو زبان فارسی و انگلیسی نوشته شود.
صفحه عنوان شامل: عنوان کامل مقاله به فارسی و انگلیسی، نام و نام خانوادگی، رتبه و سمت علمی و دانشگاه یا بخش یا مؤسسه همه نویسندگان، نام و نشانی محل کار، پست الکترونیک، شماره تلفن و دورنگار نویسنده مسئول جهت تماس و اعلام تعارض منافع است.

شرایط انتخاب عنوان مقاله

عنوان مقاله نباید تکراری باشد یا توسط نویسنده دیگری در مقاله دیگری و به زبان مجله یا هر زبان دیگری به چاپ رسیده باشد.
عنوان مقاله باید گویای مطالعه باشد و از ذکر فرمول و علائم اختصاری در آن خودداری شود.
عنوان باید حاوی متغیرهای اصلی پژوهش باشد و کلمه‌های اضافی نداشته باشد.

شرایط انتخاب عنوان کوتاه مقاله

عنوان کوتاه مقاله در هنگام صفحه‌آرایی و برای دسته‌بندی مقاله استفاده می‌شود و باید حداکثر ۱۸ حرف باشد.
مقاله اصیل (پژوهشی) (Original Article): در اولویت چاپ قرار دارند و شامل حداکثر ۳۵۰۰ کلمه و ۸ تصویر/جدول است. در مقاله اصیل باید حداکثر به ۳۰ منبع ارجاع داده شود.

در همه مقاله‌ها؛ تعداد کلمات شامل متن اصلی مقاله است. لذا عنوان فارسی و انگلیسی، چکیده فارسی و انگلیسی، نمودارها، جدول‌ها، شکل‌ها، منابع، بخش تقدیر و تشکر و تضاد منافع را شامل نمی‌شود.

مقاله مروری (Review Article): در این نوع مقاله‌ها نویسنده باید احاطه کامل بر موضوع مقاله داشته باشد و حداکثر شامل ۵۰۰۰ کلمه است. باید حداقل به ۳۰ منبع و حداکثر ۴۵ ارجاع داده شده باشد که در این بین حداقل سه منبع از فعالیت‌های پژوهشی خود نویسنده پیرامون موضوع مقاله است. مقاله‌های مروری به مروری روایتی (Narrative)، سیستماتیک، و متاآنالیز تقسیم‌بندی می‌شوند.

مقاله کوتاه (Short Communication): این مقاله ساختار مشابه مقاله‌های پژوهشی دارد با این تفاوت که یافته‌های مطالعه اندک است. این مقاله‌ها حداکثر در ۲۵۰۰ کلمه تنظیم شده‌اند و به ۱۵ منبع ارجاع داده اند.

نامه به سردبیر (Letter to the editor) / سرمقاله (Editorial): مربوط به اظهارنظر و نقد علمی مسائل روز علمی و یا نقدی بر یک مقاله علمی است که معمولاً چکیده، جدول و نمودار نداشته و حداکثر ۱۵۰۰ کلمه دارد و بیش از ۵ منبع ندارد.

مقاله دیدگاه و نظر (Perspective and opinion): مقاله‌های دیدگاه (Perspective)، دیدگاه علمی یک فرد را در مورد مفهوم یا ایده‌ای در یک زمینه خاص و مقاله نظر (Opinion) از منظر نگارنده مطلب را در مورد تفسیر، تحلیل یا متدولوژی خاص مطرح می‌کند. این مقاله‌ها حداکثر ۲۰۰۰ کلمه را در بر می‌گیرند.

مقاله مفهومی (Conceptual Paper): نظریه‌های موجود را با روش‌هایی به هم ارتباط می‌دهند، پیوندی بین رشته‌ها است و در نهایت بینش‌هایی در چند سطح و دامنه نظری ارائه می‌دهد. این مقاله حداکثر ۵۰۰۰ کلمه است.

ساختار مقاله پژوهشی: مقاله پژوهشی شامل عنوان (فارسی و انگلیسی)، چکیده و کلیدواژه‌ها (فارسی و انگلیسی)، مقدمه، روش کار، یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری، تقدیر و تشکر و فهرست منابع است.

چکیده مقاله: لازم است کلیه مقاله‌ها دارای چکیده فارسی و انگلیسی حداکثر تا ۲۵۰ کلمه به صورت سازمان‌یافته با عناوین مجزا شامل زمینه و هدف (Background)، روش (Methods)، یافته‌ها (Results) و نتیجه‌گیری (Conclusion) باشد. خلاصه مقاله باید به گونه‌ای تنظیم شود که بیانگر کل مقاله باشد. بعد از چکیده فارسی باید سه تا پنج واژه با عنوان «واژگان کلیدی» (Keywords) ذکر شود که در عنوان و چکیده مقاله آمده باشد.

مقدمه: باید ضمن بیان زمینه، اهمیت و هدف پژوهش، خلاصه‌ای از مطالعات و مشاهدات مرتبط با پژوهش مورد نظر را که در گذشته به انجام رسیده است پرسش‌ها بدون پاسخی که این تحقیق به آن‌ها پاسخ می‌دهد را با ذکر منابع مربوطه بیان کند. مقدمه حداکثر ۷۰۰ کلمه است.

روش: در این بخش باید نوع مطالعه، روش کار یا نوع آزمایش و مشاهدات انجام شده به طور دقیق و با جزئیات کامل ذکر شود. به روش کار باید به گونه‌ای نوشته شود که هر خواننده‌ای بتواند با مطالعه آن، تجربه نویسنده مقاله را تکرار کند، در صورت استفاده از مواد مصرفی، نام کامل و سازنده آن در داخل پرانتز ذکر شود. در صورت استفاده از روش‌های قبلی ذکر مرجع روش الزامی است. در مواردی که از روش یا روش‌های جدید استفاده می‌شود لازم است اطلاعات کافی در مورد آن داده شود تا در صورت نیاز توسط سایر افراد قابل انجام باشد. در صورت استفاده از داروی خاص، نام ژنریک دارو، دوز و نحوه استفاده از آن ذکر شود. نام آزمون‌های آماری و برنامه‌های رایانه‌ای مورد استفاده در پژوهش نیز الزامی است. در این بخش نمونه‌های مورد مطالعه و ویژگی‌های دموگرافیک آنها، چگونگی انتخاب نمونه‌ها، نحوه جمع‌آوری اطلاعات (مثلاً پرسشنامه)، روش‌های آزمایشگاهی و تجهیزات مورد استفاده (اعم از روش مصرف، کارخانه سازنده و ...) و نیز روش‌های آماری مطالعه، معیارهای ورود و خروج، و ... به طور کامل شرح داده شوند. نام دقیق پرسشنامه و پایایی و روایی آن ثبت شود.

به صورت اختصار روش بررسی شامل ۱. زمان و مکان اجرای پژوهش، ۲. سازه‌ها و نمونه‌های مورد آزمون و ملاک انتخاب، روش نمونه‌گیری و منطبق تعداد نمونه (این قسمت بسیار مهم است و در ابتدای امر مورد کارشناسی قرار می‌گیرد)، ۳. نحوه جمع‌آوری اطلاعات، ۴. رعایت موازین اخلاق در پژوهش، ۵. ابزارهای اندازه‌گیری، ۶. آزمون‌های آماری است.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از پژوهش باید به صورت ترکیبی از متن، جدول و نمودار یا شکل گزارش شود. مطالب جدول‌ها و نمودارها نباید به صورت کامل در متن تکرار شود، بلکه ذکر شماره نمودار یا جدول در متن کافی است. جدول‌ها و نمودارها باید به صورت Word باشند. در مقاله‌های طولانی برای وضوح بیشتر مطالب ممکن است مطالب زیر عنوان فرعی (Sub-heading) در قسمت نتایج و بحث ذکر شود.

بحث و نتیجه‌گیری: این بخش لازم است با تأکید بر یافته‌های مطالعه حاضر به بیان تفاوت‌ها و شباهت‌های مطالعه انجام شده با یافته‌های سایر مطالعات مشابه بپردازد. در این قسمت نیازی به تکرار مجدد جزئیات یافته‌ها نمی‌باشد بلکه تأکید بر جنبه‌های جدید و مهم مطالعه و نتیجه‌گیری از یافته‌ها کافی است. لازم است ذکر شود که آیا یافته‌های مطالعه برای اثبات فرضیه یا فرضیه‌های مطرح شده در پژوهش کافی است یا به بررسی‌های بیشتری نیاز است. نتیجه‌گیری کلی، بیان مشکلات و محدودیت‌های عمده مطالعه و همچنین نقاط قوت آن در پایان این بخش الزامی است.

تقدیر و تشکر: از تمامی افرادی که در مطالعه همکاری داشته‌اند، اما فاقد معیار کافی برای عنوان شدن در بین نویسندگان مقاله بوده‌اند در این قسمت قدردانی می‌شود. این افراد عبارتند از، کسانی که در روش یا در نگارش مقاله همکاری داشته‌اند، یا از پژوهش حمایت مادی یا علمی کرده‌اند. چنانچه پژوهش با استفاده از بودجه تحقیقاتی مؤسسه یا دانشگاهی انجام شده است، باید نام آن مؤسسه یا دانشگاه به همراه شماره ثبت طرح در آخر مقاله ذکر شود.

تضاد منافع: نویسندگان باید هرگونه تعارض احتمالی منافع مثل دریافت وجه در قبال نگارش مقاله، یا به دست آوردن موجودی یا سهم در یک سازمان را که ممکن است از طریق انتشار مقاله به دست بیاید و یا از دست برود به صورت مشخص بیان کنند.

فهرست منابع: کلیه منابع باید به زبان انگلیسی نوشته شوند، اطلاعات کتابشناختی منابع منتشر شده با زبان فارسی به انگلیسی ترجمه شوند و در انتهای آنها عبارت [in Persian] آورده شود. اطلاعات کتابشناختی کلیه منابع استفاده شده در مطالعه به ترتیب استناد در متن شماره‌گذاری و منابع مطابق با استاندارد ونکوور تنظیم شوند.

مقاله کوتاه (Short Communication): با چارچوب مقاله اصیل با حجم حداکثر ۲۵۰۰ کلمه نگاشته می‌شود.

ساختار مقاله مروری

مقاله مروری می‌تواند یکی از ۳ نوع مروری روایتی (Narrative)، سیستماتیک (Systematic) یا متاآنالیز (Meta-analysis) باشد. مقاله مروری باید جامع و کامل بوده و در تنظیم آن حداقل از ۳۰ منبع و حداکثر ۴۵ منبع معتبر که حداقل سه منبع مرتبط از خود نویسنده است؛ استفاده شده باشد. اجزای این نوع مقاله‌ها شامل عنوان فارسی و انگلیسی، چکیده فارسی و انگلیسی، کلید واژه‌ها، و متن کامل (Full text) مقاله شامل مقدمه، روش‌ها، یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری، تشکر و قدردانی، تضاد منافع و فهرست منابع باشند. فقط خلاصه و گزارش نمودن نتایج کار دیگران کافی نیست بلکه نظریه‌پردازی و نتیجه‌گیری جدید باید صورت گیرد. چکیده این مقاله‌ها در واقع شامل جمع‌بندی نهایی بررسی می‌باشد.

ساختار نامه به سردبیر Letter to Editor/سر مقاله Editorial

این نوشته‌ها بدون چکیده بوده و فقط حاوی متن است که بایستی حداقل ۱۰۰۰ کلمه به همراه ۵ منبع باشد. مقاله مربوط به اظهارنظر و نقد علمی مسائل روز علمی و یا نقدی بر یک مقاله علمی است که در مجله چاپ شده است.

فهرست مطالب تابستان ۱۴۰۲

صفحه	عنوان
۱۴۳	❖ سخن سردبیر: رسالت استادان در هدایت فرهنگی نخبگان
۱۴۴	❖ پیش‌گفتار: اشارات راهبردی به‌منظور تحقق سلامت همه‌جانبه جامعه و آحاد آن
۱۴۵	❖ نامه رئیس فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران به سردبیر مجله پزشکی لنست
۱۴۷	❖ چالش‌ها و ارائه‌های برای اجرای طرح دارویار
۱۵۰	❖ ارتقای فرهنگ و سواد سلامت جامعه
۱۵۲	❖ ارتقای سواد سلامت دیجیتال مرور گستره‌ای
۱۵۷	❖ پرونده الکترونیکی سلامت ملی: نگاهی به روند پیاده‌سازی در جهان و ایران
۱۶۵	❖ چالش‌ها و راهکارهای پیاده‌سازی دورپزشکی: جنبه‌های بالینی، اخلاقی، قانونی و امنیت داده
۱۷۵	❖ نظام نسخه الکترونیک ایران: پیش‌نیازها، چالش‌ها، و راهکارها
۱۸۵	❖ پیش‌نیازهای تحقق بیمارستان هوشمند در ایران
۱۹۶	❖ آموزش و ارتقای سلامت دیجیتال کشور با رویکردی بر ساختار و محتوای برنامه آموزشی
۲۰۷	❖ آینده راهنماهای بالینی: به‌کارگیری هوش مصنوعی برای ارائه بهترین مراقبت
۲۱۵	❖ سلامت دیجیتال فرهنگستان علوم پزشکی: ضرورت‌ها، ساختار و اولویت‌ها
۲۱۹	❖ مدیریت آینده نظام سلامت با توجه به فناوری‌های نوظهور پزشکی
۲۲۱	❖ نقدی بر مهاجرت نخبگان و متخصصان از کشور
۲۲۶	❖ نگاهی چند بُعدی به مسئله مهاجرت نخبگان و متخصصان حوزه سلامت در ایران
۲۳۵	❖ حمایت از توان‌بخشی افراد دارای معلولیت
۲۳۹	❖ توسعه خدمات توان‌بخشی در جهت ارتقای سلامت در راستای پوشش همگانی سلامت: با تمرکز بر افراد دارای ناتوانی و معلولیت
۲۴۱	❖ راهکارهای ارتقای سطح سلامت شنوایی در جمهوری اسلامی ایران
۲۴۳	❖ تحلیل چالش‌ها و شناسایی راهکارها برای ارتقای امنیت غذا و تغذیه در ایران
۲۵۲	❖ ضرورت ادغام برنامه‌های حمایت غذایی در نظام حمایت اجتماعی کشور
۲۵۵	❖ پیامدهای تغذیه‌گرایی بر عدالت در تغذیه
۲۵۸	❖ طراحی مدل شایستگی مدیران در نظام سلامت
۲۶۴	❖ مروری بر مطالعات سلامت اجتماعی: معرفی نشانگرهای کلان سلامت اجتماعی
۲۷۱	❖ شناسایی انواع مختلف تعارض منافع در نظام دارویی جمهوری اسلامی ایران
۲۸۰	❖ شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و نشانگرهای شاگردپروری اعضای هیئت علمی در دانشگاه‌ها
۲۸۹	❖ عوامل مؤثر بر طلاق طی ۱۰ سال گذشته در ایران
۳۰۳	❖ شفافیت مالی و دسترسی به اطلاعات سلامت در ایران: تحلیل قوانین و اسناد مرتبط
۳۱۱	❖ اثربخشی مداخلات روان‌شناختی و آموزشی حوزه سالمندی: فرا سنتز از مطالعات تجربی
۳۲۲	❖ بررسی ارتباط نواهی شرع مقدس با ابعاد سلامت با تأکید بر سلامت معنوی
۳۳۱	❖ مبانی فلسفی و مستندات قانونی مسئولیت مدنی دولت در بحران کرونا
۳۳۸	❖ آسیب‌شناسی برنامه‌های سلامت‌محور تلویزیون از منظر سلامت فردی و اجتماعی
۳۴۶	❖ تأثیر تمرینات ورزشی بر عملکردهای فیزیولوژیکی کشتی‌گیران در پسا کرونا
۳۵۳	❖ اپیدمیولوژی بیماری‌های عضلانی-اسکلتی در ورزشکاران نخبه پیشکسوت ایرانی
۳۶۲	❖ نگاهی به تاریخچه و فعالیت‌های مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی
۳۶۹	❖ فلسفه پزشکی رازی